ZBOROVÝ ČASOPIS

Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kraľovany
ročník V. číslo 4. rok 2021

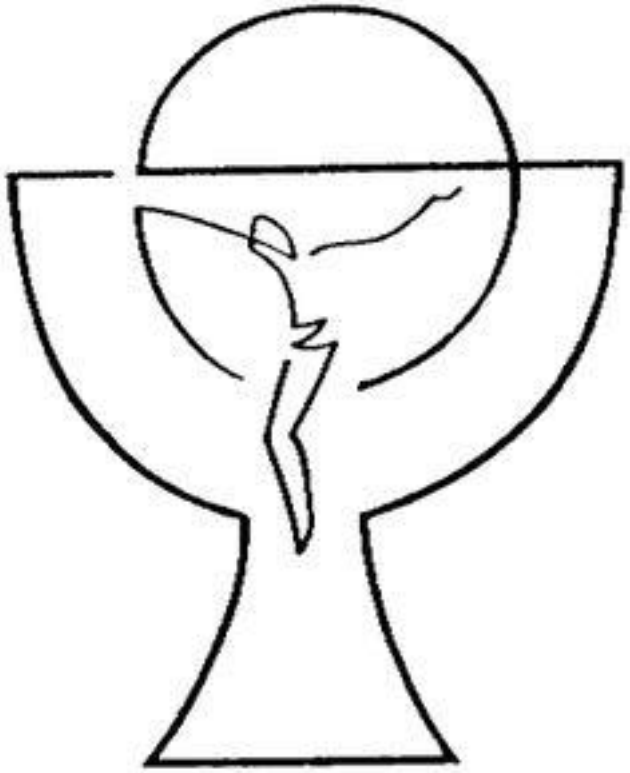

Kajúcne so slzami ...

SLOVO NA ÚVOD

Vaše oči čítajú prvé slová nového čísla zborového časopisu Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kraľovany, ktorý vychádza ako občasník.

Keďže sa blíži 10. nedeľa po Svätej Trojici, ktorá nesie názov Kajúca nedeľa (8. august), toto číslo sa venuje témam pokánie, rozhrešenie, vyznanie hriechov a odpustenie hriechov.

Na jeho stránkach nájdete okienko pre našich najmenších (ale nemusí byť len pre nich), recept na letné osvieženie, informácie z výročného zborového konventu a iné príspevky.

Veríme, že nasledujúce stránky nášho časopisu vám spríjemnia tieto letné dni.

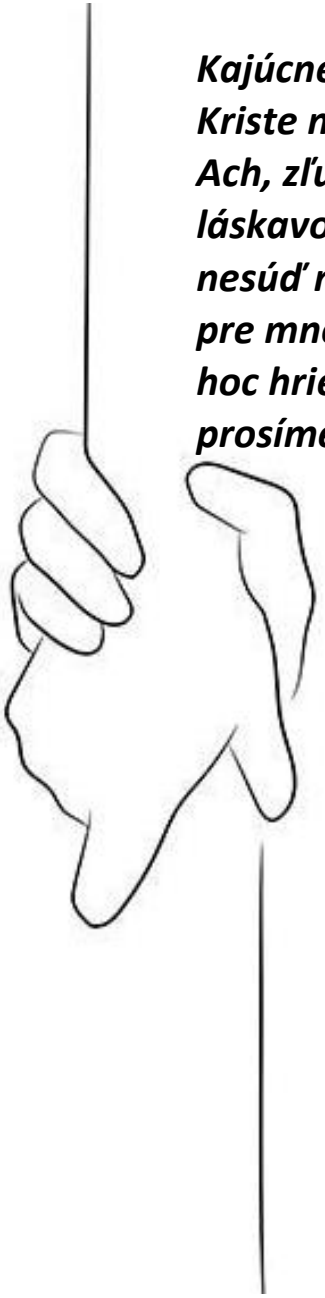

Kajúcne so slzami voláme,
Kriste náš:
Ach, zľutuj sa nad nami,
láskavo hľaď na nás,
nesúď nás príliš prísne
pre mnohú neprávosť,
hoc hriešnici veľkí sme,
prosíme o milosť.

Evanjelický spevník,
pieseň č. 326,1

Keď „beda“ nie je vypočuté...

Na 10. nedeľu po Svätej Trojici, ktorú nazývame Kajúca nedeľa, si pripomíname zničenie mesta Jeruzalem v r. 70 po Kristovi. Nahliadnime na historický opis tých udalostí.

Pán Boh obdaril národ židovský zvláštnou milosťou, keď ho urobil svojím vyvoleným ľudom Starej zmluvy. Od národa vyvoleného sa čakalo, že sa bude snažiť byť hodným tohto vyznačenia, a že bude žiť podľa Božej vôle, plniť Božie prikázania a svedčiť celému svetu, že Pán Boh je Otcom všetkých ľudí. Ale vyvolený národ sa prestal pridržiavať Božích prikázaní. Navonok bol zbožný a zachovával príkazy o obetiach a o sviatočných dňoch, ale jeho srdce bolo ďaleko od Boha. Začal žiť ľahkovážnym životom a dopúšťal sa mnohých hriechov.

Preto Pán Boh prostredníctvom prorokov oznamoval tresty, ktoré mali prísť, aj prišli na národ. Boli to zajatia, do ktorých sa národ dostal pre svoju nevernosť, a napokon bolo to aj podrobenie národa do otroctva Rímskej ríše, keď sa dovŕšila miera hnevu Božieho tak, že mala byť zničená pýcha národa, Jeruzalem a jeho nádherný chrám.

Už niekoľko sto rokov predtým predpovedal pád Jeruzalema a jeho chrámu prorok Daniel, ktorý v 9. kapitole vo verši 26 píše: *"Po šesťdesiatich dvoch týždňoch bude zabitý jeden pomazaný a nebude ho. Mesto a svätyňu zničí ľud kniežaťa, ktorý príde. Ich koniec nastane záplavou a až do konca vojny bude trvať predurčené zatratenie."* Niekoľko desaťročí pred zničením mesta Jeruzalema sám Pán Ježiš Kristus, ktorého národ židovský neprijal ako Mesiáša, plakal nad mestom Jeruzalemom, keď ohlasoval jeho strašný koniec ako Boží trest za nevernosť a neposlušnosť: *"Prídu na teba dni, že ťa tvoji nepriatelia oboženú valom a obkľúčiac zovrú zo všetkých strán a zrovnajú ťa so zemou, i tvoje dietky, a nenechajú v tebe kameňa na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia" (L 19,43-44).* Veľká vina neverného národa sa stala najzrejmejšou tým, že ukrižovali Pána Ježiša Krista. Preto sa mali splniť proroctvá o zničení mesta Jeruzalema a jeho chrámu. Aj sa splnili v roku 70 po Kristovi, keď Rimania v židovskej vojne dobyli mesto a chrám zničili.

O tom, ako sa uskutočnil Boží trest, píše známy židovský historik Jozefus Flavius, ktorý sa ako vojvodca zúčastnil židovskej vojny proti Rimanom a opísal hrôzy, ktoré prišli na národ v rokoch židovskej vojny. Svedectvo židovského historika nás upomína na potrebu zachovať vernosť Pánu Bohu.

Jozefus Flavius píše:

Židia, hrdí na svoju minulosť a náboženstvo, niesli panstvo Ríma ako neznesiteľné jarmo. Toto jarmo zväčšovala lakomosť, vydieranie a ukrutnosť tých, ktorí v mene Ríma spravovali krajinu, kde Židia bývali. Zneužívaním moci všetkých svojich predchodcov predstihol vladár, správca krajiny Gessius Florus. Tým zavdal príčinu na posledný odboj Židov, ktorý sa skončil úplným zničením mesta Jeruzalema.

Rimania dovoľovali Židom mať aj vlastných kráľov, pravda, podriadených moci Ríma. Takým kráľom bol v týchto kritických časoch Herodes Agrippa druhý, ktorý sa usiloval utíšiť búriaci sa ľud. Ale jeho snahy boli márne. Len malá časť Židov bola ochotná poslúchnuť jeho varovný hlas. Náboženskí horlivci, tzv. zelóti, sa vzbúrili a pod vedením Eleázara pobili v sedemdňovom boji rímsku stráž v hornej časti mesta Jeruzalema. To nezostalo bez trestu. Cisársky miestodržiteľ v Sýrii Caestius Gallus vtrhol s veľkým vojskom do židovskej krajiny, aby potlačil povstanie. Cestou vypálil mnoho miest a dedín, až pritiahol k Jeruzalemu. Na štvrtý deň vnikol do Jeruzalema, zapálil časť mesta, zvanú Bezetha. Potom pokračoval v útoku na horné mesto a na kráľovský hrad. Avšak povstalci útok krvavo odrazili a Caestius Gallus musel ustúpiť s veľkými stratami.

Tento úspech veľmi vzpružil Židov. Začali silno zbrojiť, na čelo svojich vojsk postavili skúsených vojvodcov, aby mohli Rimanom organizovane a úspešne čeliť. Keď sa cisár Nero dozvedel o všeobecnom povstaní židovského národa, zveril velenie vojny proti Židom skúsenému vojvodcovi Vespaziánovi. Ten s vojskom okolo 60 000 mužov vtrhol do Galiley, ktorú bránil židovský vojvodca Jozefus Flavius. Aj pri tvrdom odpore Židov podarilo sa Vespaziánovi po 47-dňovom boji obsadiť pevnosť Jotapata, kam sa Židia utiahli. Pri tom padlo vyše 40 tisíc Židov. Mnohých odvliekli do zajatia alebo predali ako otrokov do cudziny. Zakrátko sa Vespazián zmocnil celej Galiley.

Medzitým sa v Jeruzaleme množili nezhody a nesvornosť. Židia sa rozdelili na dve strany. Strana horlivcov radila pokračovať v boji, strana miernych na čele s veľkňazom Ananiášom chcela mier. Došlo medzi nimi k otvorenému boju, z ktorého za pomoci Idumejcov, do mesta v noci tajne pustených, vyšla víťazne strana horlivcov. Strana umiernených bola kruto a krvavo potlačená a veľkňaz Ananiáš bol zavraždený. V nasledujúcom roku Vespazián dobyl všetky pevnosti okolo Jeruzalema a priblížil sa k samotnému mestu. Jeho vojaci radili k rýchlemu útoku na mesto, ale rímsky vojvodca považoval za účelnejšie vyčkať, kým sa obidve medzi sebou bojujúce strany nevysilia, aby mohol mesto obsadiť bez väčšej námahy. Chcel národu popriať čas, až by ho - ako sa sám vyjadril - sám Boh vydal Rimanom do rúk.

Vtedy zomrel v Ríme cisár Nero. Zmena na cisárskom tróne predĺžila obliehanie Jeruzalema. Vespazián bol napokon zvolený za cisára a musel odísť z Palestíny. Za vojvodcu v Palestíne vymenoval svojho syna Títa. Medzitým sa zväčšovala roztrieštenosť v Jeruzaleme. Sami zelóti sa rozpadli na niekoľko lupičských skupín, ktoré bojovali medzi sebou, pustošili mesto a ničili zásoby potravín, takže v meste nastal veľký hlad a neopísateľná bieda.

Za takýchto okolností sa priblížil Títus s dobre vyzbrojeným vojskom priamo k mestu Jeruzalemu dňa 14. apríla roku 70. Bol to deň, keď sa začínali veľkonočné slávnosti a keď v meste bolo zhromaždených mnoho Židov zo všetkých končín. Počet obyvateľov v tej dobe sa veľmi zvýšil, ale to bolo len na škodu pri obrane mesta a pri hlade. Mesto Jeruzalem bolo mocne opevnené trojitým múrom a mohutnými baštami, takže sa zdalo nedobytné. Títus prostredníctvom Jozefa Flavia ponúkol Židom mier. Židia ponuku odmietli, ba odpovedali na ňu nadávkami a streľbou. Vtedy sa Títus rozhodol pre rázny útok na mesto. Po silnom nápore sa jeho vojaci prebili do mesta cez múry zo severnej strany a začali útočiť aj na opevnený hrad Antonia. Vtedy už mnohí obyvatelia mesta hľadali záchranu v úteku. Tí dostali od Títa milosť. Tých však, čo padli Rimanom do rúk ako zajatci, ukrižovali pred očami všetkého obyvateľstva. Bolo ich tak mnoho, že sa už nedostávalo ani dreva na kríže. Keď sa Židia rozhodli pokračovať v zúfalej obrane mesta, Títus obohnal celé mesto valom a zovrel ho zo všetkých strán. Aby mesto vyhladoval, odrezal ho úplne od sveta. V meste nastal strašný hlad, takže zástupy ľudí mreli. Nastal mor, ktorý spolu s hladom dovŕšil dielo skazy. Za neceléhо štvrťroka jednou bránou vyniesli z mesta niekoľko tisíc mŕtvych a ešte viac ich vyhádzali cez mestský múr do hlbokého údolia pri meste. Ľudia, ktorí nemali čo jesť, vrhli sa i na remenné čiastky odevu a výzbroje a jedli remene a opasky. Jedna matka dokonca zabila a upiekla vlastné dieťa a ponúkla tým aj vojakov.

Keď sa Títus dozvedel o týchto strašných veciach, opäť vyzval obliehaných, aby sa vzdali. Ale márne. Preto vystupňoval nápor a mohutným útokom dobyl hrad Antonia. Židia sa stiahli do chrámu. Títus chcel toto miesto bohoslužby ušetriť a opäť vyzval obrancov, aby sa vzdali. Odpoveďou bol však výsmech a prudký výpad na rímske vojsko. A tak sa Títus rozhodol 10. augusta r. 70 podniknúť čelný útok na chrám. Odtiaľ sa oheň rozšíril na všetky kryté chodby a nádvoria okolo chrámu. Keď Títus videl, že oheň sa rýchlo šíri a môže zachvátiť i hlavnú budovu chrámu, vydal rozkaz oheň zahasiť. V prudkom útoku sa Rimania dostali tak blízko, že jeden vojak hodil horiacu fakľu oknom do chrámu, a ten bol okamžite v plameňoch. Títus i teraz kázal ešte hasiť, ale v prudkosti boja a v rozliehajúcom sa hluku nebolo počuť jeho hlas. Rímske vojsko sa valilo na chrám a ešte viac podnecovalo šíriaci sa oheň. Sám Títus vbehol do horiaceho chrámu a až užasol nad jeho nádherou a bohatstvom.

Podarilo sa mu zachrániť zlatý oltár, zlatý svietnik, zlatý stôl, na ktorý sa kládli posvätné chleby, a knihu Zákona. To všetko vniesli neskôr ako vojnovú korisť do Ríma. Sotva Títus vyšiel z chrámu, vojaci zapálili aj ostatnú časť chrámu, ktorá ešte nebola ohňom zasiahnutá. Nemožno si ani predstaviť - hovorí Jozefus Flavius - strašnejší krik, než vznikol v tomto okamihu. Do triumfovania a plesania rímskeho vojska sa miešalo bedákanie židovského ľudu. Ozvena zo všetkých okolitých vrchov až po Pereu len zväčšovala ohlušujúci krik.

Tak bol celý chrám obrátený na popol. Stalo sa tak práve vo výročný deň zničenia prvého židovského chrámu babylonským kráľom Nebúkadnécarom. Deti, starcov a kňazov pomordovali. Celé návršie horiaceho chrámu pokryli mŕtvoly povraždených a krv stekala z neho. Po zničení chrámu a vyplienení dolného mesta začal Títus útočiť aj na horné mesto. Rímski vojaci plienili a pálili, vraždili obyvateľstvo. Postupne lámali odpor Židov, ktorí v strachu opúšťali bašty a pevnosti a dávali sa na bezhlavý útek. Rimania sa zmocnili aj horného mesta a zapálili ho. Ako zborili až do základov chrám, tak zrovnali so zemou aj ostatné mesto. Stalo sa tak 8. septembra r. 70. Nechali stáť len tri silné bašty, aby tieto ako pamätníky zvestovali potomstvu zašlú slávu Jeruzalema.

Títus pri tom povedal: "Vojnu sme viedli s pomocou Božou; Boh sám vyhnal Židov z týchto hradieb. Lebo čo by zmohli ľudské ruky a stroje proti takýmto hradbám?" Hneď po dobytí mesta pochytali vodcov povstania, čo ešte zostali naživе, a popravili ich. Urastených a zdatných mladíkov určili do Títovho triumfálneho pochodu, starších chlapcov poslali do egyptských baní alebo odviedli do rímskych cirkusov a divadiel, kde ich pohádzali divej zveri. Najmladších, mladších ako sedemnásťročných, predali za otrokov. Počet všetkých zajatcov bol veľký. Počet všetkých, čo padli pri obliehaní mesta, alebo inak prišli o život v židovskej vojne, bol niekoľko stotisíc. Jeruzalem bol zrovnaný so zemou.

Takto to opísal Jozefus Flavius. Jeho svedectvo je dokladom pravdy evanjelia Kristovho i svedectva, ktoré vydal Pán Ježiš o židovskom národe, keď predpovedal pád Jeruzalema. Nám zostáva z toho poučenie, aby sme nebrali naľahko Božie evanjelium, aby sme nemuseli byť vydaní trestom ako Židia, ale aby sme z milosti Božej pre Ježiša Krista boli zachovaní pre večný život. Preto čiňme pokánie zo svojich hriechov a žime tak, ako sa svedčí na dietky kráľovstva Božieho. História skazy mesta Jeruzalema nás dnes k tomu naliehavo vyzýva a zasľúbenia Pána Ježiša Krista nám dávajú moc s hriechmi sa rozchádzať a chodiť v novote života.

(Zdroj: Chrámová agenda ECAV, str. 123-127)

Kajúca nedeľa – výkrik minulosti?!

Zoznámili sme sa s historickým pozadím Kajúcej nedele. Dozvedeli sme sa, že sa spája s pamiatkou na udalosti, ktoré sa stali v meste Jeruzalem v r. 70 po Kristovi. Čítali sme o chybách, ktorých sa dopustil vyvolený Boží ľud. Čítali sme o ich dlhodobom bezbožnom živote, o ich chýbajúcej pokore a pokání. Cez nemé riadky sme tak počuli o mnohom, čo vtedajší izraelský národ nechcel počuť – o Božích prosbách, pozvaniach, výzvach i príkazoch, aby sa národ spamätal, aby sa v svojmu Bohu a k svojej viere vrátil... Až kým nepretiekol pohár Božej trpezlivosti, zhovievavosti, milosti a neprišiel trest.

To všetko už vieme. Ale otázkou je: Či tam – pri našom poznaní – to má skončiť? Či Kajúca nedeľa je len o informovaní o minulosti?

Kajúca nedeľa je výkrikom minulosti. Výkrikom, ktorý nás na jednej strane informuje o tom, čo sa stalo, ale zároveň na strane druhej je výkrikom, ktorý nás upozorňuje na to, aby naše životy nemali podobný smer, smer od Pána Boha, ako mal izraelský národ.

Veď nielen oni boli vyvolenými Božími. Ale každého jedného z nás si Pán Boh vyvolil, aby sme boli Jeho synovia a Jeho dcéry. Každému z nás s láskou vdýchol dych života. O každého z nás sa celé roky staral. Každému z nás dával všetko, čo sme nutne pre svoj život potrebovali. Každého jedného z nás denne chránil. Každého z nás celou cestou života sprevádza. Za každého z nás svojho Syna obetoval. Za každého jedného z nás tiekla krv Pána Ježiša dolu golgotským krížom. S každým z nás má svoj plán. S každým z nás počíta dnes, zajtra i vo večnosti.

A predsa nie každý počuje Jeho hlas. Nie každý prijíma Jeho pozvanie. Nie každý túži prežívať dnešok, zajtrajšok a večnosť s Pánom Bohom. Alebo večnosť možno áno, ale bez obmedzenia dnes, zajtra, vraj slobody. Práve pre ten prežívaný dnešok sa v nás z času na čas ozýva naše vzdorovité ja, ktoré chce všetko riadiť, vo všetkom rozhodovať a mnohokrát aj zlé premenovať na dobré, nesprávne na správne, nespravodlivé na spravodlivé. A tu prichádzame na to, že sme podobní Izraelcom nielen vo vyvolení, ale častokrát aj v hriechu a vzdorovitosti Bohu. Preto nám na Kajúcu nedeľu (a nielen vtedy) znie ten výkrik minulosti, aby sme neurobili rovnakú chybu, aby sme na seba pre svoju vzdorovitosť a nekajúcnosť neprivolali Boží spravodlivý hnev a trest.

Skúmajme svoje životy, skúmajme svoje myšlienky, svoje slová, svoje skutky a čiňme pokánie, kým nie je neskoro!

Sviatosť Večere Pánovej I.

Cesta k stolu Pánovmu vedie cez zmierenie

Je už dlhoročným zvykom v našom cirkevnom zbore, ale aj v iných, že na službách Božích na Kajúcu nedeľu je prisluhovaná sviatosť Večere Pánovej. A tak sa na ňu pozrieme v troch častiach.

Prvú časť venujeme tomu, čo samotnej sviatosti má predchádzať. Keď plánujeme vstúpiť do chrámu Božieho, zúčastniť sa služieb Božích a ísť k Večeri Pánovej, je dôležité sa na to pripraviť. Nehovorím o príprave a úprave účesu, oblečenia, obuvi, či spevníka. Má ísť o prípravu srdca.

Keď apoštol Pavol vo svojom prvom liste do mesta Korint písal o Večeri Pánovej, uviedol: *„Skúmaj sa teda, človeče, a tak jedz z chleba a pi z kalicha; lebo kto nehodne je a pije, odsúdenie si je a pije.“ (1 Kor 11,28)*

Cesta k stolu Pánovmu – k Večeri Pánovej – vedie cez zmierenie.

K zmiereniu vo vzťahu s Pánom Bohom dochádza v rámci spovede. Jej sa budeme venovať v druhej časti.

Ale nesmieme zabudnúť ani na zmierenie vo vzťahu s ľuďmi. Ešte predtým ako vstúpime do chrámu, pristúpime k spovedi, pokľakneme a prijmeme dary Večere Pánovej, máme si nájsť čas a premýšľať nad svojimi vzťahmi s druhými ľuďmi. Nad tými v rodine i mimo nej. Nad vzťahmi, ktoré máme v susedstve, s priateľmi a známymi, nad vzťahmi, ktoré máme s kolegami i spolužiakmi a aj nad vzťahmi, ktoré máme v rámci nášho cirkevného zboru.
A ak sa nám v mysli vynárajú mená ľudí, s ktorými nám to akosi nefunguje; ak sa nám pred očami ukazujú tváre ľudí, s ktorými máme nejaký nevyriešený problém; ak nás pichá pri srdci, lebo niekým nebolo prijaté naše „prepáč a odpusť“, čas prípravy na Večeru Pánovu je ten správny okamih, aby sme sa svoje vzťahy pokúsili napraviť, problémy doriešiť, hnev zanechať, nevypovedané dopovedať, prosiť o odpustenie i odpustenie udeliť. Nečakať na chvíľu, kedy ten druhý príde. Ide totiž o nás, o náš pokoj, o naše zmierenie, o našu pripravenosť k Večeri Pánovej.
Sám Pán Ježiš naučil svojich učeníkov a cez nich aj nás slová Modlitby Pánovej a v nej prosíme: *„A odpusť nám viny naše, ako aj my odpúšťame vinníkom svojim!“* Ale zároveň povedal: *„Ak ľuďom odpustíte ich previnenia, aj vám odpustí váš Otec nebeský; ale ak neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vám, keď sa previníte.“ (Mt 6,12.14-15)*

Kedysi bolo pekným zvykom v rodinách, ráno pred pristúpením k spovedi a k sviatosti Večere Pánovej prísť za každým členom domácnosti a povedať: Idem k Večeri Pánovej. Odpusť mi, prosím, ak som sa niečím previnil/a. A odpoveďou bolo: Ja ti odpúšťam, nech ti aj Pán Boh odpustí. Či by nebolo dobré, toto, ale nie ako frázu ale s úprimnosťou, vrátiť do našich rodín a domácností?

Čo však s tým, keď sa my snažíme o zmierenie, ale druhá strana to odmieta? Skúsme to viackrát a prosme Pána Boha, aby On konal, aby On otváral srdcia, aby On dal silu k odpusteniu. Nestrácajme nádej a hlavne nedajme sa premôcť hnevu. Ak sme urobili všetko, čo bolo v našich silách, poručme vec do Božích rúk a verím tomu, že vďaka Božej milosti môžeme pokorne predstúpiť pred Božiu tvár a pristúpiť k Pánovmu stolu.

Na ceste k stolu Pánovmu neobchádzajme tento vzácny čas prípravy. Nikdy to nie je stratou, je to obohatením pre jednotlivca, rodinu, kolektív i spoločenstvo veriacich.

Sviatosť Večere Pánovej II.

S otvoreným srdcom

Ľudia sa pýtajú: Kedy bude spoveď? alebo v poslednom roku riešime: Ako sa bude prisluhovať Večera Pánova? Teda to isté niektorí ľudia volajú spoveďou a iní Večerou Pánovou. Ako je to správne? Je v tom nejaký rozdiel alebo je to jedno a to isté? Spolu sa na to pozrieme.

Oficiálny názov tejto časti služieb Božích je sviatosť Večere Pánovej. A tá má dve časti: spoveď a prisluhovanie Večere Pánovej. Je možné prisluhovať na službách Božích obidve časti (ako je to zaužívané v našom cirkevnom zbore), alebo len spoveď, alebo len prisluhovanie Večere Pánovej.

Nahliadnime na prvú časť sviatosti a tou je spoveď. **Základom spovede je otvorené srdce.** To ľudské i to Božie. Spoveď má dve časti: pokánie a rozhrešenie.
Pokánie je čas, kedy my po príprave srdca – po duchovnej príprave, po zmierení sa s druhými ľuďmi, po skúmaní svojich myšlienok, slov a skutkov, rozprávame Pánu Bohu o našich pochybeniach, o našich hriechoch a prosíme Ho, aby nám odpustil a pomohol byť lepším a poslušnejším človekom. Tu je dôležité otvorené srdce človeka. Ak svoje pokánie nemyslí človek vážne, ak skutočne neľutuje svoj hriech, nie je to skutočná spoveď a Pán Boh o tom vie a nemôže po nej prísť časť druhá, a tým je rozhrešenie.

Rozhrešenie je odpustenie hriechov úprimne kajúceho sa človeka zo strany Pána Boha. Vtedy sa naplno vyjavuje otvorené Božie srdce a Pán Boh hovorí svoje tiché: Odpúšťam ti všetky tvoje hriechy. Viac ich nebudem spomínať. Choď v živote ďalej a k starým veciam a k starým hriechom sa nevracaj.

Aká je podoba spovede v praxi našej Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku?
Na začiatku zaznie z úst kazateľa na základe Božieho slova spovedný príhovor. Je to kázeň, ktorá obsahuje zvesť o ľudskom hriechu, o potrebe pokánia, o Božej milosti a odpustení.
Potom nasledujú spovedné otázky:

1. *Uznávate úprimne a pokorne, že ste proti Pánu Bohu zhrešili a Jeho nemilosť si zaslúžili?*
2. *Ľutujete kajúcne a úprimne, že ste sa srdcom aj myslením, slovami aj skutkami hriechov dopustili a tým Pána Boha rozhnevali?*
3. *Veríte, že vám Boh z lásky a milosrdenstva a pre zásluhy, umučenie a smrť svojho Syna odpustí všetky hriechy?*
4. *Sľubujete, že s pomocou Ducha svätého zanecháte svoje zlé obyčaje, odpustíte previnenia tým, ktorí vám ublížili, budete sa vystríhať hriechov a polepšíte si život?*

Po spovedných otázkach a po verejnom priznaní sa k hriechu, po verejnej ľútosti, po verejnom vyznaní viery v odpustenie a po verejnom sľube o náprave, zaznieva spovedná modlitba, v ktorej kajúci človek prosí Pána Boha o odpustenie hriechov.
Tu sa končí časť, ktorú sme pomenovali ako pokánie.
Potom Pán Boh cez ústa kňaza udelí všeobecné rozhrešenie slovami: *Ja teda z poverenia Pána Ježiša Krista, ktorý povedal: Ktorýmkoľvek odpustíte hriechy, odpúšťajú sa im a mocou zverenou mi od Boha cez cirkev, udeľujem vám kajúcim hriešnym ľuďom Božie odpustenie hriechov. Robím tak v mene Boha: Otca, Syna, Ducha Svätého. Amen.* Pri všeobecnom rozhrešení prítomní ľudia stoja v laviciach.
Poznáme aj osobné rozhrešenie. To je udeľované vtedy, keď si ľudia kľaknú okolo oltára, kňaz položí ruku na hlavu a je zvestované: *Dúfajte, synovia a dcéry Božie, odpúšťajú sa vám kajúcim všetky vaše hriechy pre zásluhy, umučenie a smrť Baránka Ježiša Krista; v Jeho ranách nájdete milosť a odpustenie hriechov.*

Medzi spoveďou, všeobecným rozhrešením a osobným rozhrešením, prisluhovaním Večere Pánovej je spievaná liturgia (spev kňaza i zboru), v rámci ktorej zaznieva aj modlitba Pánova a slová ustanovenia Večere Pánovej.

Sviatosť Večere Pánovej III.

Pri stole s Pánom

Oriešok sme rozlúskli. Pomenovali sme si, že to, čo niektorí volajú Spoveď a iní Večera Pánova, je sviatosť Večere Pánovej. Sviatosť, ktorá má dve časti: spoveď a prisluhovanie Večere Pánovej. O spovedi sme už písali. Pozrime sa teraz na prisluhovanie Večere Pánovej.

Samotné prisluhovanie Večere Pánovej je vyslovene Božím činom pre nás. Pán Boh pripravil slávnostne prestretý stôl, Pán Boh nás k nemu pozýva, Pán Boh nás v tú chvíľu uisťuje o Jeho milosti a prijatí.

Prisluhovanie Večere Pánovej bolo ustanovené samotným Pánom Ježišom. Bolo to na Zelený štvrtok, keď posledný raz večeral so svojimi učeníkmi. O tých udalostiach písal aj apoštol Pavol v liste do Korintu: *„Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb a keď dobrorečil, lámal a riekol: Vezmite, jedzte, toto je telo moje, ktoré sa za vás vydáva; to čiňte na moju pamiatku! Podobne po večeri vzal aj kalich a riekol: Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi: to čiňte, kedykoľvek budete piť na moju pamiatku!“ (1 Kor 11,23-25)*

Každé prisluhovanie Večere Pánovej je plnenie príkazu Pána Ježiša. V posvätenom chlebe (nekvasenom chlebe – oblátke, nad ktorou bolo vyslovené Božie slovo) sa nám dáva telo Pána Ježiša a v posvätenom víne (zvyčajne bielom víne, nad ktorým bolo vyslovené Božie slovo) sa nám dáva krv Pána Ježiša. Tieto vzácne dary stola Pánovho nám prinášajú svedectvo o Božej milosti prejavenej v odpustení hriechov.

Aké sú spôsoby prisluhovania?
Do vypuknutia pandémie v r. 2020 bol najzaužívanejší spôsob v našej Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku jedného stola a jedného kalicha.
To znamená, že ľudia si kľakli okolo oltára. Najskôr bolo udelené osobné rozhrešenie (písali sme o ňom v predošlej časti). Potom bolo rozdávané telo Kristovo v posvätenom chlebe so zvesťou: *Vezmite a jedzte. Toto je pravé telo nášho Pána Ježiša Krista, za nás a za naše hriechy vydané na smrť kríža. Ono nech vás utvrdí a posilní vo viere, láske, v pravom kresťanskom živote a v nádeji na večný život a spasenie.* Za tým bola prijímaná krv Kristova v posvätenom víne z jedného kalicha s uistením: *Pite z neho všetci. Tento kalich je nová zmluva v krvi nášho Pána Ježiša Krista, za nás a za naše hriechy na dreve kríža vyliata. Nech vás obmyje a očistí od všetkých vašich hriechov a pôsobí vo vás živú vieru, hojnú lásku a pevnú*

nádej na dosiahnutie večného života v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi, na veky požehnanom. A na záver bolo udelené požehnanie.
Keďže pandemická situácia nedovoľovala prisluhovanie jedného stola a jedného kalicha, začali sa viac praktizovať spôsoby, ktoré neboli u nás dovtedy také rozšírené.
Napr. prisluhovanie jednotlivcom alebo rodinám, prisluhovanie omočením posväteného chleba do posväteného vína alebo prisluhovanie posväteného vína v malých pohárikoch (z jedného prijíma len jeden).
Obsah nebol zmenený, len forma. Kristus je naďalej prítomný, Božia milosť prejavená.

Vážme si každý okamih, kedy môžeme pristúpiť k stolu Pánovmu a prijať uistenie o tom, že Pán Boh je živý, blízky, milostivý a zhovievavý ku každému z nás.

V pokore poďme k Pánovi

Kde nájdem silu k pokániu,
kde nájdem pokoj duše?
Na srdci cítim závoru,
života sila mizne.

Krok ku pokániu ťažký je,
pokory treba veľa,
bremeno hriechov v dôvere
tam pod kríž zložiť treba.

V pokore poďme k Pánovi,
hriešnikov k sebe volá,
pozbaví srdce horkosti,
dá piť zo spásy zdroja.

Len cez pokánie ku spáse
pokorným milosť daná,
len vierou k večnosti bráne
Pán duši pokoj dáva.

Kto s vierou pod kríž prichádza,
kde duši milosť daná,
ten žitia zmysel nachádza
v nasledovaní Pána.

(Autor: Alžbeta Ondusková)

Z BOŽEJ LEKÁRNE:

Levanduľa

CHARAKTERISTIKA
Levanduľa je stálozelená svetlomilná rastlina so sýtofialovo-modrými kvetmi a nezameniteľnou intenzívnou vôňou. Patrí k trvalkám kríkovitého druhu. Pochádza zo Severnej Afriky a zo Stredomoria. Je známych takmer 50 druhov levandule. Využíva sa stonka, listy, kvety v čerstvej ale aj v sušenej forme. Zber sa realizuje počas slnečných dní v mesiacoch jún a júl.

VYUŽITIE
1. MEDICÍNA
upokojujúce účinky, dobrý spánok, hojenie rán, aromaterapia, pôsobenie proti plesňovým infekciám pokožky a proti vypadávaniu vlasov
2. GASTRONÓMIA
prísada do šalátového dresingu, ochutenie medu, ochutenie omáčok, prísada do nápojov, levanduľový sirup, levanduľový čaj
3. INÉ VYUŽITIE
okrasná rastlina záhrad, odpudzovanie hmyzu (mole, mušky, komáre), medonosná rastlina priťahujúca včely, tvorba kytíc, výroba parfumov a mydiel, pridávanie levandule do prania a umývania v domácnosti

RECEPT - Levanduľový sirup
Vyvaríme 60 g sušenej levandule, prípadne štvornásobné množstvo čerstvej rastliny v litri vody na miernom ohni. Varíme, pokým sa nezredukuje množstvo vody na polovicu. Po znížení teploty na cca 40 °C pridáme 500 ml medu (prípadne cukor), premiešame, aby sa rozpustil a scedíme. Do sirupu môžeme pridať aj alkohol (brandy, rum) alebo 20 g kyseliny citrónovej, čím predĺžime životnosť sirupu. Sirup po vychladnutí môžeme preliať do fľašiek, uzavrieť a uložiť do chladničky alebo pivnice na dlhšie uskladnenie.

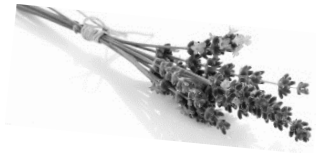

KEĎ ANI VEDRO VODY UŽ NESTAČÍ

Leto a teplé dni sa spájajú s výzvami dodržiavať pitný režim. Mnohí sa zhodneme na tom, že v horúčavách je najlepšia čistá pramenistá voda. Ale občas môžeme potešiť naše chuťové poháriky, alebo našich najbližších či návštevu s osviežujúcimi nápojmi. Ponúkame vám niekoľko jednoduchých receptov.

NÁPOJ Z ČERVENÉHO MELÓNA

Suroviny	Postup
150 g červený melón	1. Melón pokrájame na kocky a vložíme do mixéra.
75 ml voda	2. Pridáme vodu, lístky mäty, citrónovú šťavu a všetko rozmixujeme. Podávame čerstvé.
4 lístky mäta	
½ PL citrónová šťava	

GREPOVO-LIMETKOVÁ LIMONÁDA

Suroviny	Postup
2 ks limetka	1. Limetky nakrájame na krúžky, grep ošúpeme, rozdelíme si ho na mesiačiky a ošúpeme ho aj z tých. Limetky a grep zalejeme vodou vo väčšej mise.
1 ks grapefruit	
2 l voda	
3 PL med agátový	2. Med v malom množstve vriacej vody rozpustíme a potom vlejeme do vody s limetkami a grepom, poriadne zamiešame. Dáme misu na hodinku do chladničky. Do pohárov neskôr môžeme pridať aj ľad.
ľad	

UHORKOVÁ LIMONÁDA

Suroviny	Postup
1 ks uhorka	1. Uhorku nakrájame na veľmi tenké plátky a dáme do džbánu. Pridáme k nej šťavu z jednej limetky.
2 l voda	
1 ks limetka	2. Všetko zalejeme vychladenou minerálkou alebo vodou z vodovodu. Podávame s lístkami čerstvej mäty.

OKIENKO PRE DETI

Zasvietilo slniečko a zvieratká vyšli von. Spočítaj, koľko ich je a vymaľuj ich.

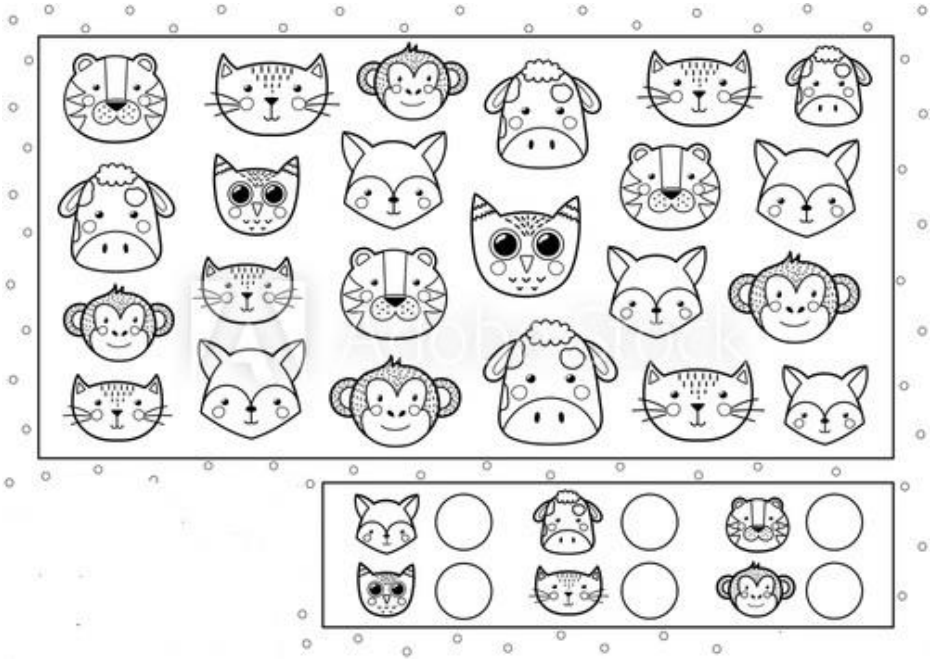

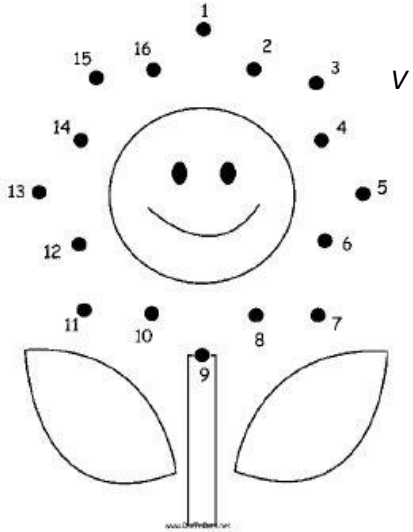

V lete kvitne veľa nádherných kvetov. Pomôž aj tomuto byť nádherným. Spoj čísla od 1 po 16.

ZOZNÁMTE SA: *Ing. Peter Gärtner „staronový“ seniorálny dozorca*

V mesiaci máj 2021 uplynulo volebné obdobie br. seniorálnemu dozorcovi Ing. Petrovi Gärtnerovi. Kandidačná porada Liptovsko-oravského seniorátu ho opätovne navrhla na túto funkciu. V uplynulom období sa osvedčil svojou horlivosťou a oddanosťou pre službu seniorátu. Posledné májové nedele sa v cirkevných zboroch nášho seniorátu konali volebné konventy a br. P. Gärtner sa opätovne stal seniorálnym dozorcom. V nasledujúcich riadkoch vás túžime s ním zoznámiť.

Narodil sa v evanjelickej rodine dňa 9. júla 1976 v Kežmarku. Krstený bol v tom istom roku v rodnom cirkevnom zbore Spišská Belá a konfirmovaný v roku 1989 v Kežmarku.

Študoval na Gymnáziu P. O. Hviezdoslava v Kežmarku a na Fakulte baníctva, ekológie, riadenia a geotechnológií Technickej univerzity v Košiciach.

Pôsobil ako správca zborového majetku, riaditeľ farského úradu a koordinátor zborovej diakonie v cirkevnom zbore L. Mikuláš. Neskôr bol zamestnaný ako ekonomicko-obchodný manažér v Tranosciu v L. Mikuláši a na niekoľko ďalších obchodných pozíciách. Od mája 2020 sa stal riaditeľom Tranoscia v L. Mikuláši.

Vo svojom rodnom zbore bol vedúcim mládeže, vedúcim spojených spevokolov mládeží. Na pôde nášho seniorátu pôsobil ako seniorálny presbyter, člen hospodárskeho a vnútromisijného výboru. Bol priamo zainteresovaný pri vzniku Fondu vzájomnej pomoci pri LOS a pri zriadení seniorátnej Evanjelickej materskej školy Magdalénka v Liptovskom Mikuláši. V rámci cirkvi bol členom generálneho hospodárskeho výboru ECAV na Slovensku.

V r. 1999 uzavrel manželský zväzok s Andreou, rod. Džubákovou, s ktorou má dve deti Danielu a Adama. V súčasnosti býva v L. Mikuláši – Ploštíne a patrí do cirkevného zboru L. Mikuláš. Vo svojom voľnom čase sa venuje rodine a priateľom, domu a záhrade, histórii a športu. Je predsedom TJ v Ploštíne.

UDIALO SA...

Aj keď pandemická situácia nás v posledných mesiacoch čiastočne zavrela do našich príbytkov, na dlhé týždne zatvorila dvere nášho chrámu a aj pomyselné dvere našich zborových stretnutí, chceme sa poohliadnuť aspoň na tých niekoľko týždňov, v ktorých bola situácia priaznivejšia, pandemické opatrenia miernejšie a možnosť stretnutia reálnejšia.

Väčšiu časť školského roka 2020/2021 prebiehala výučba žiakov dištančnou formou (vzdelávanie cez internet). Tomu bolo podriadené aj **vyučovanie náboženskej výchovy**. Ale aspoň posledných 6 týždňov nám bolo umožnené vyučovať v škole.

Keď to situácia dovoľovala, stretávali sme sa s deťmi aj na **detskej besiedke** a na **detských službách Božích**. Postupne sme sa zoznámili so všetkými 12 učeníkmi Pána Ježiša. V nedeľu, 27. júna, na detských službách Božích bolo deťom udelené **požehnanie**, aby ich Pán Boh chránil počas celých letných prázdnin.

V sobotu, 3. júla, sme si s deťmi urobili výlet a stretli sme sa s deťmi z Oravy a Liptova v L. Hrádku na **seniorálnom stretnutí detí**. Témou stretnutia bolo uistenie, že Pán Boh plní sľuby.

V nedeľu, 13. júna, v Deň pokánia sme si pripomenuli **10. výročie požiaru chrámu Božieho**. Kvôli nestabilnej pandemickej situácii sviatosť Večere Pánovej nebola prisluhovaná.

Dňa 30. mája, v nedeľu, sa konalo **zasadnutie výročného zborového konventu**. O rokovaní vás informujeme na ďalšej strane nášho časopisu.

TO NAJDÔLEŽITEJŠIE
Z VÝROČNÉHO ZBOROVÉHO KONVENTU

Termín výročného zborového konventu bol netypický májový. Dôvodom boli pandemické opatrenia, ktoré nedovoľovali organizovať zasadnutia na začiatku kalendárneho roka. Z 273 členov cirkevného zboru bolo prítomných 27 členov s hlasovacím právom (člen cirkevného zboru nad 18 rokov).

Po zriadení konventu **zazneli správy** za r. 2020: kňazská správa, správa hospodárskeho výboru, správa revíznej komisie. Bol prečítaný hospodársky výkaz za r. 2020 a prednesený návrh rozpočtu na r. 2020.

Bol zmenený **systém kostolníckej služby**. Doteraz bola táto služba vykonávaná v dvojiciach v mesačných intervaloch. Od júna 2021 je táto služba realizovaná v týždňových intervaloch. Ochotné rodiny sa môžu prihlásiť u ses. E. Babušiakovej, ktorá organizuje kostolnícku službu. Aj touto cestou chceme poďakovať všetkým vám, ktorí ste v uplynulom čase prejavili ochotu poslúžiť v cirkevnom zbore a povzbudzujeme vás ďalších, aby ste sa pripojili k tomuto spoločnému dielu.

V oblasti hospodárskej boli zhodnotené vykonané práce za r. 2020: náter altánku, zakúpenie podsedákov do kostolných lavíc, obstaranie palivového dreva, rekonštrukcia vstupnej chodby kostola, výmena interiérových dverí na sakrestii.
Hospodársky výbor predstavil plán prác na r. 2021: rekonštrukcia schodiska v kostole, zakúpenie techniky (premietacie plátno, projektor), nákup uhlia a palivového dreva.

Bolo schválené **navýšenie cirkevného príspevku s platnosťou od 1. januára 2022 vo výške 12 Eur/člen/rok**. Ďakujeme všetkým vám, ktorí svojim cirkevným príspevkom alebo milodarom podporujete cirkevný zbor. Pripomíname, že cirkevný príspevok je možné si uhradiť u ses. pokladníčky E. Babušiakovej (č. d. 159), na farskom úrade alebo môžete posielať na účet (IBAN SK55 0900 0000 000 32 141 53 03) jednorázovo alebo na splátky. Taktiež týmto spôsobom môžete svoj **cirkevný zbor podporovať jednorázovými alebo pravidelnými milodarmi**.

O dianí v cirkevnom zbore sa môžete dozvedieť nielen v rámci oznamov na službách Božích, ale aj **prostredníctvom internetu**
a/ webová stránka cirkevného zboru: www.kralovany.ecavlos.sk
b/ facebook: Cirkevný Zbor Kraľovany
c/ e-mailová adresa: czkralovany@gmail.com

POZÝVAME VÁS...

Služby Božie Kraľovany - chrám Boží - nedeľa o 8.30 h.
(8.8. s prisluhovaním sviatosti Večere Pánovej)

Služby Božie Ľubochňa - obecný úrad (2.poschodie) – nepárna nedeľa o 10.00 h.
(15.8., 29.8., 12.9., 26.9., 10.10., 24.10.,7.11.,21.11.)

Bratia a sestry,
prajeme vám,
nech je Pán Boh
každodennou súčasťou vášho života,
nech vás chráni, vedie a požehnáva.